

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Teze bakalářské práce

Vypracovala: Eliška Štěpánová

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Svoboda, Ph. D.

České Budějovice

2023

Klíčová slova: účetní uzávěrka, účetní závěrka, rozvaha, výkaz zisku a ztráty

Anotace: Tato práce se zaměřuje na problematiku účetní uzávěrky a závěrky ve vybrané společnosti. Charakterizuje vybranou společnost a seznamuje čtenáře s postupy jednotlivých činností probíhajících v rámci účetní uzávěrky a s postupy zpracování podkladů pro účetní závěrku. Cílem práce je zhodnocení pracovních postupů souvisejících s účetní uzávěrkou a zpracováním účetní závěrky. Práce se dále zabývá problematikou sestavování dokumentů účetní závěrky, zejména rozvahou, výkazem zisku a ztráty, přehledem o peněžních tocích a přílohou dle českých účetních předpisů. Data pro praktickou část práce byla získána přímo ve vybrané společnosti formou osobních pohovorů.

Úvod a seznam literatury

Vrcholem hospodářského roku, a tedy i práce účetních, je účetní závěrka. Jedná se o soubor dokumentů, které podávají přehled o dění v podniku za celý rok, a to jak po stránce majetkové (rozvaha), tak i po stránce finanční (výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích).

Účetní uzávěrce předchází krom celoročního poctivého a věrného sledování dění v podniku také spousta přípravných prací, které jsou součástí procesu účetní uzávěrky. V jejím průběhu se například provádí inventura a uzavírají veškeré účty, na kterých se v průběhu roku účtovalo a probíhali na nich změny. Tyto účty se uzavírají převody jejich zůstatků na závěrkové účty.

V první, teoretické části práce se čtenář seznámí s problematikou činností účetní uzávěrky a postupy sestavení výkazů účetní závěrky. Práce se podrobně zaměří na jednotlivé závěrkové výkazy podle českých účetních předpisů: rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích a přílohu.

V praktické části je čtenáři představen vybraný podnik – Eissmann Automotive, ve kterém budou aplikována teoretická východiska z teoretické části práce a následně bude sestavena účetní závěrka. V závěru práce zanalyzuji výsledky práce a pokusím se navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení.

Cíl

Cílem práce je v teoretické části zhodnotit postupy prací související s účetní uzávěrkou a sestavováním účetní závěrky se zaměřením na rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu dle českých účetních předpisů. V praktické části aplikovat uvedená teoretická východiska u vybraného podnikatelského subjektu.

Metodika

Literární rešerše této bakalářské práce byla zpracovávána s využitím informací čerpaných z odborné literatury. Byla volena především literatura zabývající se tématem účetní závěrky a uzávěrky a dokumentů s nimi spojenými. Dalším zdrojem informací byly zákony a vyhlášky týkající se tématu účetní závěrky a uzávěrky podle českých účetních standardů. Především pak zákon 563/1991 Zákon o účetnictví. Veškerá literatura a zdroje, ze kterých bylo čerpáno, jsou uvedeny na konci této práce.

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na konkrétní podnik a zpracování účetní uzávěrky a závěrky v něm. Tato práce nejprve zvolený podnik Eissmann Automotive Česká republika s.r.o. s pobočkou ve Vysočanech u Boru blíže charakterizuje. Práce přiblíží podnik nejen pomocí obecných informací o vybraném podniku, ale i krátkým přiblížením situace v podniku mezi lety 2019–2021. Práce se však především zaměřuje na průběh zpracování účetní uzávěrky v podniku krok za krokem a na vyhotovení dokumentů účetní závěrky.

Informace a podklady pro zpracování praktické části práce byly čerpány především z osobních rozhovorů přímo ve vybraném podniku a poskytnutých dat ve formě předvah, výročních zpráv podniku případně jiných dokumentů poskytnutých finančním ředitelem podniku k nahlédnutí pro zpracování této práce. Pro zpracování výkazů byla použita data z předvah pro roky 2019, 2020 a 2021 poskytnutých společnostmi, případně byla tato data doplněna při osobním pohovoru.

Při popisu průběhu účetní uzávěrky byla použita data roku 2019, jelikož se jedná o první rok zvolené časové řady 3 po sobě jdoucích účetních období, kterými se práce zabývá. Jedná se též o poslední rok, který nebyl poznamenán pandemií Covid-19, tudíž je zvolen jako výchozí pro krátkou analýzu zjištěných dat. Pro příklady uváděné při zpracování popisu účetní uzávěrky volena taková data, která bezprostředně souvisela s náplní kapitoly účetní uzávěrky, která byla popisována.

Výsledky

V praktické části své práce jsem pro ukázkou sestavování dokumentů účetní závěrky zvolila roky 2019-2021. Nyní se budu krátce věnovat analýze skutečností nastalých v letech 2019-2021, které ovlivnily data zachycená ve výkazech účetní závěrky.

Rok 2019 byl pro společnost Eissmann Automotive poměrně úspěšným rokem, a to jak po stránce dosahovaných tržeb, úsporách nákladů, po stránce výzkumu a vývoje, nebo například v uzavírání nových kontraktů se zákazníky. Veškeré predikce předpovídali podobně úspěšné i následující roky. V roce 2020 společnost plánovala změny v rámci zefektivňování vnitrofiremních procesů a rozšíření svého výrobního portfolia o nové projekty. V březnu ale přišla pandemie koronaviru. Z důvodu zabránění šíření nemoci společnost Eissmann Automotive zastavila na začátku jara roku 2020 svou produkci. V provozu zůstala pouze jedna linka, což představuje přibližně 5% z celkové možné produkce. (výroční zpráva Eissmann Automotive, 2020)

Ani společnost Eissmann nevyhnulo snižování počtu zaměstnanců. Jednalo se převážně o agenturní pracovníky. To však v konečném dopadu mělo za následek nižší fluktuaci zaměstnanců, která měla dopad v podobě nižší zmetkovitosti, snížení materiálové spotřeby a v neposlední řadě snížení nákladů na reklamace od zákazníků. (výroční zpráva Eissmann Automotive, 2020)

V červenci a v srpnu dochází ve společnosti k pomalému návratu k plánu.

V září se trh začal vracet do běžného chodu a společnost po pomalém rozjezdu musela začít reagovat na zvyšující se poptávku ze strany svých zákazníků. Ani přes všechny snahy se společnosti nepodařilo dostat se z hluboké ztráty zapříčiněné zastavením provozu na jaře, zpět do „černých čísel“. (výroční zpráva Eissmann Automotive, 2020)

Novou nadějí se stal rok 2021, kdy společnost rozšiřovala svou výrobu o nové významné projekty pro společnosti Aston Martin a McLaren. Ovšem po vzoru roku 2020 se výroba komplikovala kvůli výpadkům dodávek materiálu, nebo hromadným odchodům pracovníků do karantény. Rok 2021 byl pro společnost dalším rokem, kdy skončila ve ztrátě. (výroční zpráva Eissmann Automotive, 2021)

Veškeré výše zmíněné skutečnosti měly obrovský vliv na finanční situaci v podniku. Jak vyplývá z výkazů, mezi roky 2019-2021 docházelo k postupnému, téměř konstantnímu poklesu celkových aktiv. Dalším trendem, který je mezi lety 2019-2021 možné pozorovat, je pokles celkové hodnoty vlastního kapitálu, který se jen mezi roky 2019 a 2020 snížil o 29,31%, to bylo zapříčiněno propadem tržeb o 28,45% a zvýšením objemu celkových nákladů, což společně vedlo k poklesu výsledku hospodaření meziročně o 137 619 tis. korun. Stav cizího kapitálu je téměř konstantní, což bylo zapříčiněno poklesem stavu krátkodobých závazků a zrcadlovým zvýšením stavu dlouhodobých závazků.

Mezi roky 2021 a 2020 došlo ke zlepšení situace podniku z pohledu tržeb, ty v tomto období meziročně vzrostly o 39 980 tis. korun, což společně se snížením nákladů díky úsporám znamenalo snížení ztráty oproti minulému roku o 46,78%.

Jak již bylo zmíněno, u dlouhodobých závazků je patrné jejich razantní zvýšení v roce 2020 a to jak u závazků k úvěrovým institucím (navýšení o 65 399 tis. Kč), tak u závazků ke společností v rámci skupiny (navýšení o 54 240 tis. Kč), to mimo jiné vedlo ke kladnému výsledku v řádku F. přehledu o peněžních tocích, tzn. ke zvýšení konečného objemu peněžních prostředků navzdory faktu, že se společnost ocitla ve ztrátě. U dlouhodobých závazků

k úvěrovým institucím došlo poté v roce 2021 k jejich snížení, to však bylo překonáno prudkým nárůstem dlouhodobých závazků vůči ostatním členům skupiny.

Na základě rozhovorů vedených v podniku, prostudování podkladů pro vypracování této práce a jejím samotném zpracování, bych podniku doporučila zajištění interního kontrolního systému, který by vedení mohl pomoci formou plynule aktualizovaných informací, k rychlejší detekci možných nastalých problémů, případně by mohl vedení navést k možným příležitostem rozšíření nebo úspor ve výrobě. Dále by včasná detekce interních problémů mohla společnosti dopomoci k jejich rychlému řešení, čímž by se podnik vyvaroval nedostatkům, které se mohou objevit při jednom z auditů, které ve společnosti probíhají.

Závěr

Práce se ve své úvodní části sestávající se z literární rešerše soustředila na seznámení s pojmy týkajícími se účetní závěrky a uzávěrky. Jednou z informací, která z literární rešerše vyplývá je, že účetní uzávěrka je složitý proces sestavený z mnoha dílčích kroků a operací. Výstupem z účetní uzávěrky jsou především uzavřené účetní knihy. Z dat v uzavřených účetních knihách je následně vytvořena takzvaná předvaha, která slouží jako přehledný zdroj dat pro sestavení účetní závěrky.

Rozsah účetní závěrky a způsob jejího sestavení se odvíjí od mnoha faktorů, například podle velikosti účetní jednotky, nebo okamžiku ke kterému je sestavována. Skládá se z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu.

Pro zpracování praktické části své práce jsem si zvolila společnost Eissmann Automotive Česká republika s. r. o. Ta, jakožto velká účetní jednotka sestavuje účetní závěrku v plném rozsahu a je povinná nechat ji ověřit auditorem. Účetní závěrka je každoročně sestavována ke konci účetního období, které má zvolená účetní jednotka stanovené shodně s kalendářním rokem.

Po předchozí domluvě jsem společnost několikrát navštívila a na osobních pohovorech jsem obdržela data pro zpracování své práce v podobě předvah, výročních zpráv a dalších informací potřebných pro zpracování mé práce. Získaná data se týkala let 2019, 2020 a 2021. Na osobních pohovorech jsem se mimo jiné dozvěděla o vnitřním fungování společnosti a získala informace týkající se průběhu účetní uzávěrky v podniku. Dále jsem měla možnost seznámit se s faktory, které měly vliv na vývoj finanční situace v podniku a ovlivňovali tak výsledky zachycené ve výkazech účetní závěrky. Následně jsem sestavila výkazy účetní závěrky.

Je patrné, že uživatel účetní závěrky nemůže při sestavování analýz, hodnocení výkonnosti podniku, nebo hodnocení podniku jako takového brát v potaz pouze konečné výsledky vyplývající z výkazů. Je nutné se na účetní závěrku dívat jako na celistvý výstup z účetnictví, jelikož jednotlivé výkazy jsou vzájemně provázané a data v nich obsažená na sebe mají vzájemný vliv. Účetní závěrka však nejsou pouze výkazy a data v nich vykázaná. Její součástí je i příloha, která jednotlivé složky výkazů dále popisuje a uživateli přibližuje jejich podrobnou skladbu. Příloha dále uživatele seznamuje s účetními postupy, které byly ve společnosti v průběhu roku používány, nebo také s postupy kterých bylo využito při účetní uzávěrce. Pro externí uživatele nemusí mít účetní závěrka komplexní výpovědní hodnotu bez přílohy.

Dále je nutné brát zřetel na informace obsažené ve výroční zprávě podniku, které je účetní závěrka součástí. Podobně jako příloha podává podrobnější informace nutné pro lepší porozumění dat. Popisuje významné události, které nastaly během účetního období a měly vliv na chod podniku.

Jako doporučení podniku jsem navrhla zajištění interního kontrolního systému. Z časových důvodů ve společnosti neprobíhá interní audit. Interní kontrolní systém by pomohl zajistit včasné detekování problémů a jejich řešení ještě před samotným předauditem, kterým společnost prochází. Hlavní audit by se tak urychlil a bylo by možné předcházet nedostatkům, které se při něm objevují.

Seznam literatury použité v tezích

Eissmann Automotive: Výroční zpráva 2020, účetní závěrka 2020, Vysočany: Eissmann Automotive Česká republika s. r. o., 2021. Dostupné také z:
<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=fe7eb07af68a4d18b1a3a1874bae8fde>

Eissmann Automotive: Výroční zpráva 2021, účetní závěrka 2021, Vysočany: Eissmann Automotive Česká republika s. r. o., 2022. Dostupné také z:
<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=8b32a5c33b354175853f39c1d22ba23e>

Plný seznam použité literatury je uveden v textu bakalářské práce.

Další bibliografické údaje

Type of thesis: bachelor

Author: Eliška Štěpánová

Academic Year: 2022/2023

Department: Department of Accounting and Finance, Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Thesis supervisor: Ing. Jaroslav Svoboda, Ph. D.

Number of pages:

Language of thesis: CZ

Title of Thesis Closing of Accounting and Financial Statement

Annotation: This bachelor's thesis focuses on the issue of financial statement and closing of accounting in selected company. This thesis characterizes the selected company and introduces the reader to the procedures of individual activities in the process of closing of accounting and to the procedures of processing documents for financial statements that take place there and is interested in the processing of financial statement. The aim of the thesis is to evaluate the work procedures related to the closing of accounting and the processing of the financial statement. Furthermore, the thesis deals with the issue of compiling documents related to financial statements, especially balance sheet, profit and loss statement and annex according to Czech accounting regulations. Data for the practical part of the work were obtained directly in the selected company in the form of personal interviews.

Key words: Closing of Accounting, financial statement, balance sheet, profit and loss statement

Příloha vázaná v práci:

- **Seznam zkratk**